

SIDUR

ADIR BA-MAROM

Modlitební kniha pro všední dny, šabat a svátky
s paralelním českým překladem a komentářem

Nosach Aškenaz

BERGMAN
nakladatelství

Praha 2009 / 5769

סידור

אדיר במרום

לחול לשבת ולימים טובים
עם תרגום צ'כי

נוסח אשכנז

הוצאת בערגמן

פראג תשס"ט

OBSAH

MODLITBY PRO VŠEDNÍ DNY

השכמת הבוקר	1	HAŠKAMAT HA-BOKER
לבישת ציצית	1	OBLÉKÁNÍ TALITU
הנחת תפילין	3	POKLÁDÁNÍ TFILIN
ברכות השחר	7	BIRCHOT HA-ŠACHAR
אדון עולם	7	ADON OLAM
יגדל	9	JIGDAL
עקדה	13	AKEDA
קרבנות	19	OBĚTI
ברייתא דרבי ישמעאל	29	BARAJTA RABIHO JIŠMA'ELE
קדיש דרבנן	31	RABIŇSKÝ KADIŠ

שחרית לחול / ŠACHARIT PRO VŠEDNÍ DNY

קדיש יתום	33	KADIŠ SIROTKŮ
פסוקי דזמרה	35	PSUKEJ DE-ZIMRA
שירת הים	45	PÍSEŇ MOŘE
ישתבח	47	JIŠTABACH
ברכות קריאת שמע	49	BIRCHOT KRI'AT ŠEMA
שמע	53	ŠEMA
עמידה	57	AMIDA
ודוי	69	VIDUJ
אבינו מלכנו	71	AVINU MALKENU
תחנון	73	TACHANUN
קריאת התורה	83	ČTENÍ Z TÓRY
ברכת הגומל	87	BIRKAT HA-GOMEL
אשרי / ובא לציון	91	AŠREJ / U-VA LE-CIJON
עלינו	97	ZÁVĚR BOHOSLUŽBY
שיר של יום	99	ŽALM PRO TENTO DEN

הוספות / DODATKY

שש זכירות	107	ŠEST PŘIPOMENUTÍ
שלושה עשר עקרים	107	TŘINÁCT ČLÁNKŮ VÍRY
ברכת המזון	111	BIRKAT HA-MAZON
סדר ברכות אירוסין ונשואין	125	SVATBA
שבע ברכות	125	ŠEVA BRACHOT
סדר ברית מילה	127	SEDER BRIT MILA
קריאת השם	131	DÁVÁNÍ JMÉNA
סעודת הברית	133	SE'UDAT HA-BRIT
פדיון הבן	137	PIDJON HA-BEN
תפילת הדרך	139	MODLITBA NA CESTU

ברכות 139 POŽEHNÁNÍ

מנחה לחול / MINCHA PRO PRO VŠEDNÍ DNY

אשרי	147	AŠREJ
עמידה	149	AMIDA
תחנון	163	TACHANUN
עלינו	165	ALEJNU

Tato kniha byla vydána díky štědré podpoře společnosti

Solar systems, s.r.o

www.solarsystems.cz

Zvláštní poděkování Markétě Rut Holubové, bez jejíž pomoci, ochoty a trpělivosti by tato kniha nikdy nevznikla. Dále patří poděkování ravu Šmu'elu Lewisovi שליט"א a Aleši Koukalovi.

Sidur Adir ba-marom

Modlitební kniha pro všední dny, šabat a svátky
s paralelním českým překladem a komentářem

Vydalo Nakladatelství Bergman Tomáš v edici Judaica
jako svou 1. publikaci, Praha 2009

Přeložil a komentářem opatřil Jiří Blažek

Odborná spolupráce Markéta Holubová

Redakce Šárka Blažková

Sazba a grafická úprava Jiří Blažek

Technická redakce Mojmír Blažek

Vytiskl JPMtisk s.r.o.

Druhé doplněné vydání

ISBN 978-80-904207-1-7

ברכת כהנים	371	BIRKAT KOHANIM
טל	377	TAL
גשם	379	GEŠEM
עמידה לשלש רגלים	385	AMIDA PRO PESACH / ŠAVU'OT / SUKOT

קידוש	393	KIDUŠ
חי ה'	393	CHAJ HA-ŠEM

זמירות של שבת / PÍSNĚ PRO ŠABAT

ברוך אדוני יום יום	397	BARUCH ADONAJ JOM JOM
ברוך אל אליון	399	BARUCH EL ELJON
יום זה מכבד	401	JOM ZE MECHUBAD
יום שבתון	401	JOM ŠABATON
דרור יקרא	403	DROR JIKRA

מנחה לשבת ויום טוב / MINCHA PRO ŠABAT A SVÁTKY

אשרי / ובא ציון	405	AŠREJ / U-VA LE-CIJON
הוצאת ספר תורה	409	VYNÁŠENÍ TÓRY
קריאת התורה	411	ČTENÍ Z TÓRY
עמידה	415	AMIDA
עלינו	425	ALEJNU
ברכי נפשי	427	BORCHI NAFŠI
פרקי אבות	433	PIRKEJ AVOT

סעודה שלישית	465	SE'UDA ŠLIŠIT
מוצאי שבת	467	ZAKONČENÍ ŠABATU
מעריב למוצאי שבת	469	MA'ARIV PŘI ZAKONČENÍ ŠABATU
פסוקי ברכה	473	PSUKEJ BRACHA
קדוש לבנה	479	KIDUŠ LEVANA
הבדלה	483	HAVDALA

זמירות לסעודת מלוה מלכה / PÍSNĚ PŘI KONCI ŠABATU

אליהו הנביא	485	ELIJAHU HA-NAVI
המבדיל	487	HA-MAVDIL
במוצאי	489	BE-MOCA'EJ
אמר ה' ליעקב	491	AMAR HA-ŠEM LE-JA'AKOV

נטילת לולב	493	NETILAT LULAV
------------	-----	---------------

הלל	495	HALEL
-----	-----	-------

בדיקת חמץ	501	BDIKAT CHAMEC
ערובים	501	ERUVIM
קידוש לשלש רגלים	503	KIDUŠ PRO SVÁTKY
אקדמות	505	AKDAMUT
אושפיזין	509	UŠPIZIN
קידוש לסוכות	513	KIDUŠ PRO SUKOT
הושענות לסוכות	515	HOŠA'NOT NA SUKOT
הושענות להושענא רבא	525	HOŠA'NOT NA HOŠA'NA RABA
הקפות לשמ"ע ולש"ת	537	HAKAFOT NA ŠMINI ACERET A SIMCHAT TORA

מעריב לחול / MA'ARIV PRO VŠEDNÍ DNY

ברכות קריאת שמע	169	BIRCHOT KRI'AT ŠEMA
עמידה	175	AMIDA
עלינו	187	ALEJNU
ספירת העומר	189	POČÍTÁNÍ OMERU
קריאת המגילה	195	ČTENÍ MEGILY
הדלקת נרות של חנוכה	197	ZAPALOVÁNÍ SVĚTEL NA CHANUKU
קריאת שמע על המטה	199	KRI'AT ŠEMA AL HA-MITA

MODLITBY PRO ŠABAT A SVÁTKY

הדלקת נרות	205	ZAPALOVÁNÍ SVĚTEL
שיר השירים	205	PÍSEŇ PÍSNÍ
קבלת שבת	213	KABALAT ŠABAT
ידיד נפש	213	JEDID NEFEŠ
לכה דודי	217	LECHA DODI
במה מדליקין	223	BA-ME MADLIKIN

מעריב לשבת ויום טוב / MA'ARIV PRO ŠABAT A SVÁTKY

ברכות קריאת שמע	229	BIRCHOT KRI'AT ŠEMA
עמידה	233	AMIDA
קידוש בבית הכנסת	241	KIDUŠ V SYNAGOZE
עלינו	243	ALEJNU
סעודת ליל שבת	247	VEČEŘE NA ŠABAT
אשת חייל	249	EŠET CHAJIL
קידוש	249	KIDUŠ
זמירות של שבת	251	PÍSNĚ PRO ŠABAT

שחרית לשבת ויום טוב / ŠACHARIT PRO PRO ŠABAT A SVÁTKY

פסוקי דזמרה	257	PSUKEJ DE-ZIMRA
שירת הים	275	PÍSEŇ MOŘE
ברכות קריאת שמע	281	BIRCHOT KRI'AT ŠEMA
עמידה	291	AMIDA
הוצאת ספר תורה	301	VYNÁŠENÍ TÓRY
קריאת התורה	305	ČTENÍ Z TÓRY
הפטרה	309	HAFTARA
יקום פורקן	313	JEKUM PURKAN
ברכת החודש	313	POŽEHNÁNÍ NOVÉHO MĚSÍCE
הכנסת ספר תורה	319	VRACENÍ TÓRY

מוסף לשבת ולשבת ראש חודש / MUSAF PRO ŠABAT A ŠABAT ROŠ CHODEŠ

עמידה	323	AMIDA
שיר הכבוד	339	PÍSEŇ SLÁVY
שיר של יום	341	ŽALM PRO TENTO DEN

מוסף לראש חודש / MUSAF PRO ROŠ CHODEŠ

עמידה	345	AMIDA
-------	-----	-------

מוסף לשלוש רגלים / MUSAF PRO PESACH / ŠAVU'OT / SUKOT

י-ה אלי	355	PIJUT PŘED MUSAF (J-H ELI)
עמידה	359	AMIDA

SPRÁVNÉ ČTENÍ B-ŽÍHO JMÉNA

Je přísně zakázáno vyslovovat v jakékoli podobě čtyřpísmenné B-ží Jméno (י-ד-ו-ה), místo kterého říkáme buď אֲדֹנָי, nebo הַשֵּׁם. Pokud je Jméno vokalizováno, je tomu tak jen proto, abychom věděli, které slovo máme místo něj vyslovit (v žádném případě nečteme vokalizované hlásky Jména):

יְהוָה	vyslovíme jako	אֲדֹנָי	nebo	הַשֵּׁם
יְהוֹה	vyslovíme jako	אֲדֹנָי		
יְהוּה	vyslovíme jako	אֱלֹהִים		
יְי	vyslovíme jako	אֲדֹנָי		
יֵי	vyslovíme jako	אֱלֹהִים		
יְי	vyslovíme jako	הַשֵּׁם		

Zkratka יְי se používá především v neliturgických textech, avšak výraz הַשֵּׁם (dosl. „To Jméno“) můžeme použít kdykoli, ať už při pozhénnání, modlitbě nebo mimo tyto činnosti, pokud hovoříme o B-hu. Používání tohoto slova je vhodné, zachovává náležitou úctu a zároveň v žádném případě nehrozí nebezpečí znesvěcení B-žího Jména.

Ještě dnes je možné někdy zaslechnout výraz „Adošem“. Nepoužívejte jej. Jedná se o patvar, který je z jazykového hlediska zcela nesmyslný, chybný a jako takový devaluje skutečnou hodnotu B-žího Jména na pouhou karikaturu. Jeho používání během modlitby nebo שׁוֹר״ח během čtení z Tóry je naprosto nepřijatelné.

POKLÁDÁNÍ TFILIN PODLE AŠKENÁZSKÉHO RITU



U *tfilin šel roš* umístíte *bajit* doprostřed čela tam, kde se nacházejí nejspodnější kořínky vlasů, nikoli na čelo samotné, nebo naopak příliš vysoko; uzal (*kešer*) přijde do týla, aby byl zhruba na úrovni uší. Komu by vlasy příliš prořídly nebo kdo by neměl vlasy vůbec, se tímto řídit nemusí – pokládá *tfilin* na to samé místo (na přechod mezi čelem a temenem hlavy).

Pokud by měl někdo zranění na hlavě právě na místě, kam se pokládají *tfilin*, může *bajit* posunout vedle, i kdyby tak *bajit* nebyl přímo uprostřed čela.

Pokud by zranění hlavy bylo שׁוֹר״ח rozsáhlejší a vyžadovalo by obvaz, který by bránil položení *tfilin*, je možné pokládat pouze *tfilin šel jad*, případně je možno takového člověka zcela zprostit povinnosti ranní modlitby.

עֶרֶב רוֹשׁ הַשָּׁנָה / EREV ROŠ HA-ŠANA

הַתְּרַת נְדָרִים	541	ZRUŠENÍ SLIBŮ
קִידוּשׁ לַלַּיִל רֹאשׁ הַשָּׁנָה	543	VEČERNÍ KIDUŠ NA ROŠ HA-ŠANA
תְּשֻׁלִּיךְ	547	TAŠLICH

עֶרֶב יוֹם כְּפוּר / EREV JOM KIPUR

כַּפָּרוֹת	549	KAPAROT
מִנְחָה לְעֶרֶב יוֹם כְּפוּר	551	MINCHA NA EREV JOM KIPUR

MODLITBY ZA ZESNULÉ

לְמוֹד מִשְׁנוֹת לְזִכַּר הַנְּפֻטִים	557	STUDIUM MIŠNY ZA ZESNULÉHO
תְּפִלָּה אַחַר הַלְיָמוּד בְּעַד נִפְטוּר	559	MODLITBA PO STUDIU MIŠNY
הַזְכַּרַת נִשְׁמוֹת	559	JIZKOR
צִידוּק הַדִּין	563	MODLITBY PŘI POHŘBU

SLICHOT, JOCROT

סְלִיחוֹת לְשָׁנֵי קַמָּא	569	SLICHOT PRO PONDĚLÍ
סְלִיחוֹת לְחֻמְשֵׁי	576	SLICHOT PRO ČTVRTEK
סְלִיחוֹת לְשָׁנֵי בִּתְרָא	579	SLICHOT PRO DRUHÉ PONDĚLÍ
סְלִיחוֹת לְעֶשְׂרֵה בְּטַבַּת	582	SLICHOT PRO ASARA BE-TEVET
סְלִיחוֹת לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר	585	SLICHOT PRO TA'ANIT ESTER
סְלִיחוֹת לְשַׁבַּע עֶשְׂרֵה בְּתַמּוּז	589	SLICHOT PRO ŠIV'A ASAR BE-TAMUZ

יוֹצֵר לְפָרֶשֶׁת שְׁקָלִים	592	JOCER PRO PARAŠAT ŠEKALIM
מוֹסֵף לְפָרֶשֶׁת שְׁקָלִים	595	MUSAF PRO PARAŠAT ŠEKALIM
יוֹצֵר לְפָרֶשֶׁת זָכוֹר	596	JOCER PRO PARAŠAT ZACHOR
יוֹצֵר לְפָרֶשֶׁת פָּרָה	599	JOCER PRO PARAŠAT PARA
יוֹצֵר לְפָרֶשֶׁת הַחֹדֶשׁ	602	JOCER PRO PARAŠAT HA-CHODEŠ
מוֹסֵף לְפָרֶשֶׁת הַחֹדֶשׁ	604	MUSAF PRO PARAŠAT HA-CHODEŠ
יוֹצֵר לְשַׁבַּת הַגְּדוּל	605	JOCER PRO ŠABAT HA-GADOL

ČTENÍ Z TÓRY A HAFTAROT

שְׁנֵי חֻמְשֵׁי וּמִנְחָה לְשַׁבַּת	613	PONDĚLÍ, ČTVRTEK A MINCHA NA ŠABAT
רֹאשׁ חֹדֶשׁ	641	ROŠ CHODEŠ
חֲנוּכָה	641	CHANUKA
פּוּרִים	646	PURIM
תַּעֲנִית צִיבוּר	646	VEŘEJNÉ POSTNÍ DNY
תְּשַׁעָה בָּאָב	647	TIŠ'A BE-AV
פֶּסַח	649	PESACH
שְׁבוּעוֹת	664	ŠAVU'OT
סוּכוֹת	667	SUKOT
שְׁמִינֵי אֶצֶרֶת	672	ŠMINI ACERET
שְׂמֵחַת תּוֹרָה	673	SIMCHAT TORA

תְּהִלִּים 677 ŽALMY

POZNÁMKA PŘEKLADATELE

Všechna hebrejská jména (včetně biblických) a termíny jsou transkribovány podle zásad transkripce hebrejských konsonantů stanovených Bedřichem Noskem a uveřejněných v publikaci „Pirkej Avot – Výroky otců“ (Sefer 1994). Výjimky, ve kterých byla dána přednost českému tvaru, jsou následující:

1) Místopisná označení nebo označení, jež jsou dnes jako místopisná primárně užívána (Jeruzalém, Izrael, Babylon, Libanon, Egypt, judský atd.), kromě jména *Cijon*, jehož český přepis není jednotný a má řadu variací (Sion, Sión, Sijón), a rovněž jmen, která sice mohou být použita jako místopisná, ale v kontextu se jedná o vlastní jména člověka nebo kmene (*Jehuda* namísto českého tvaru *Juda*, *Mo'av* namísto *Moáb* apod.).

2) Jméno *Sara* (Sára) v jiném pádě než nominativu.

3) Slovo „Tóra“ (místo *Tora*), jehož český přepis s „ó“ je zažitý a všeobecně akceptovaný. Výjimkou v této publikaci je hebrejské sousloví *Simchat Tora*.

Veškeré varianty B-žího Jména (יהוה-יהוה) jsou přeloženy jako „Hospodin“. Varianty Jména יהוה jsou překládány obecně jako „B-h“.

Některé hebrejské výrazy jsem ponechal jako nesklonné, jiné skloňovány jsou. Při rozlišování, které výrazy skloňovat, a které nikoli, jsem se řídil doporučeními obsaženými v příručce „Jak zacházet s náboženskými výrazy“ (Academia 2004).

Názvy biblických knih jsou uváděny v originálních hebrejských názvech (např. במדבר), eventuálně jejich českých prepisech (např. *Šemot*). V případě zkratk jsem dal přednost všeobecně uznávanému systému zkratk názvů biblických knih, zvláště pak u názvů jednotlivých knih Tóry – např. „Nu“ z *Numeri* (במדבר) – namísto označení „knihy Mojžíšovy“ (4M, 4KM apod). Úplný seznam knih *Tanachu* včetně jejich českých názvů a zkratk uvádí následující tabulka.

Gn – Genesis – <i>Berešit</i> – בראשית	Mi – Micheáš – <i>Micha</i> – מיכה
Ex – Exodus – <i>Šemot</i> – שמות	Na – Nahum – <i>Nachum</i> – נחום
Lv – Leviticus – <i>Va-jikra</i> – ויקרא	Ab – Abakuk – <i>Chavakuk</i> – חבקוק
Nu – Numeri – <i>Ba-midbar</i> – במדבר	So – Sofonjáš – <i>Cefanja</i> – צפניה
Dt – Deuteronomium – <i>Devarim</i> – דברים	Ag – Ageus – <i>Chagaj</i> – חגי
Jz – Jozue – <i>Jehošu'a</i> – יהושע	Za – Zacharjáš – <i>Zacharja</i> – זכריה
Sd – Soudců – <i>Softim</i> – שפטים	Mal – Malachiáš – <i>Mal'achi</i> – מלאכי
1S – 1. Samuelova – <i>Šmu'el alef</i> – שמואל א	Ž – Žalmy – <i>Tehilim</i> – תהילים
2S – 2. Samuelova – <i>Šmu'el bet</i> – שמואל ב	Př – Přísloví – <i>Mišlej</i> – משלי
1Kr – 1. Královská – <i>Malchim alef</i> – מלכים א	Job – Jób – <i>Ijov</i> – איוב
2Kr – 2. Královská – <i>Malchim bet</i> – מלכים ב	Pís – Píseň písní – <i>Šir ha-širim</i> – שיר השירים
Iz – Izajáš – <i>Ješa'ja</i> – ישעיה	Rut – Rút – <i>Rut</i> – רות
Jr – Jeremjáš – <i>Jirmejahu</i> – ירמיהו	Pl – Pláč – <i>Ejcha</i> – איכה
Ez – Ezechiel – <i>Jechezkel</i> – יחזקאל	Kaz – Kazatel – <i>Kohelet</i> – קהלת
Oz – Ozeáš – <i>Hoš'e'a</i> – הושע	Est – Ester – <i>Ester</i> – אסתר
Jl – Joel – <i>Jo'el</i> – יואל	Dn – Daniel – <i>Danijel</i> – דניאל
Am – Amos – <i>Amos</i> – אמוס	Ezd – Ezdráš – <i>Ezra</i> – עזרה
Abd – Abdijáš – <i>Ovadja</i> – עבדיה	Neh – Nehemjáš – <i>Nechemja</i> – נחמיה
Jo – Jonáš – <i>Jona</i> – יונה	

1Pa, 2Pa – 1. a 2. kronik (paralipomenon) – *Divrej ha-jamim alef, bet* – דברי הימים א ב

PŘEPIS A VÝSLOVNOST HEBREJSKÝCH KONSONANTŮ A VOKÁLŮ:

א	Alef	' (ráz)
ב	Bet	b
ב	Vet	v
ג, ג	Gimel	g
ד, ד	Dalet	d
ה	Hej	h
ו	Vav	v
ז	Zajin	z
ח	Chet	ch (hluboké chrčivé ch)
ט	Tet	t (ostré „t“, v evropské výslovnosti se většinou nerozlišuje mezi tet a tav)
י	Jud	j
כ	Kaf	k
כך	Chaf	ch
ל	Lamed	l
מ, מ	Mem	m
נ, נ	Nun	n
ס	Samech	s (dnes nerozlišujeme mezi samech a sin)
ע	Ajin	' (silná neznělá hrdelní hláska, v evropské výslovnosti se většinou nerozlišuje mezi alef a ajin)
פ	Pe	p
פף	Fe	f
צץ	Cade	c (někdy se též vyslovuje jako emfatické „s“)
ק	Kuf	k (hluboké, zadopatrové „k“, v evropské výslovnosti se většinou nerozlišuje mezi kaf a kuf)
ר	Reš	r
ש	Sin	s (dnes nerozlišujeme mezi samech a sin)
ש	Šin	š
ת, ת	Tav	t

⋄ kamac	a (v uzavřené nepřízvučné slabice jako „o“)	⋄⋄ chatef segol	e
⋄⋄ chatef kamac	o	⋄ chirik katan	i
- patach	a	⋄ chirik gadol	i
⋄⋄ chatef patach	a	⋄ cholem	o
⋄⋄ cere	e	⋄ cholem gadol	o
⋄⋄ cere	ej	⋄ šuruk	u
⋄ segol	e	⋄⋄ kubuc	u
		⋄ šva	e (neznělé nepřepisujeme)

Silné *dageš* (zdvojení hlásky) nepřepisujeme, neboť zdvojení se v moderní hebrejštině nevyslovuje, stejně tak nepřepisujeme ani nerozlišujeme mezi třenou a raženou výslovností (slabé *dageš*) u hlásek *gimel, dalet a tav*.

Ve staré hebrejštině se pravděpodobně rozlišovalo mezi tzv. dlouhými vokály (dnes označené jako *kamac, cere, chirik gadol, cholem gadol a šuruk*) a krátkými (*patach, segol, chirik, cholem a kubuc*). Vokály samy pravděpodobně původně neurčovaly kvantitu („délku“) samohlásky (jako je tomu v češtině), ale přízvuk. V současnosti s ohledem na úzus ve výslovnosti moderní hebrejštiny všechny vokály vyslovujeme a přepisujeme krátce.

מודה אני Děkují Ti,* Králi živý a věčný, žes mi vrátil mou duši ve Své milosti, Tvá věrnost je neskonalá.

Po probuzení si ruce umýváme takto: uchopíme nádobu na vodu se dvěma uchy do pravé ruky, předáme do levé a polijeme pravou ruku. Poté ji uchopíme do pravé ruky a polijeme levou. Tuto proceduru opakujeme, dokud není každá ruka polita třikrát. Poté říkáme:

ראשית Počátek moudrosti je bázeň před Hospodinem, dobře rozumí všichni, kdož tak činí. Jeho chvála trvá věčně. Požehnáno budiž jméno Jeho vznešeného království na věky věků.

תורה Tóru nám přikázal Moše, dědictví obce Ja'akovovy. Poslouchej, synu můj, učení otce svého a neopouštěj naučení matky své. Tóra bude tvou vírou a Bůh Všemohoucí tvou záštitou. Vy, kteří jste se přimkli k Hospodinu, vašemu Bohu, vy všichni jste dnes živi. Ve Tvou spásu nadějí skládám, Hospodine.

OBLEKÁNÍ TALITU

Když si oblékáme malý *talit* (*talit katan*), říkáme vestoje:

פָּרוּךְ Požehnaný jsi Ty, Hospodine, Bože náš, Králi všehomíra, jenž jsi nás posvětil Svými příkazy a nařídil nám příkázání o *cicit* (trásně).

בִּדְבָרֶיךָ Buď vůle Tvá, Hospodine, můj Bože a Bože mých otců, že bude micva *cicit* stejně důležitá před Tebou, jako bych v ní naplnil ve všech detailech, výkladech a záměrech šest set třináct příkázání, která na ní závisí. Amen, sela.

Před oblékáním *talit gadol* říkáme:

בְּרַכֵּי Žehnej duše má Hospodinu. Hospodine, můj Bože, jsi převeliký, ve slávu a důstojnost oblékáš se. Světlem se halíš jako v roucho, rozprostíráš nebesa jako oponu.

יְיָ אֱלֹהֵינוּ Pro sjednocení* Svatého, budiž požehnan, a Jeho Přítomnosti v bázni a lásce, ku sjednocení Jména* *jod – kej a vav – kej* v dokonalé jednotě ve jménu celého Izraele.

době rozlišujeme mezi dvěma druhy – *talit katan*, který muži nosí pod svrchním oděvem po celý den, a *talit gadol*, který se obléká při *šacharit* a někteří jej oblékají při *mincha*. *Talit* obléká každý Žid, který absolvoval *Bar micva*, v některých obcích ho oblékají pouze ženatí muži. Před obléknutím *talitu* se každý musí přesvědčit, že *cicit* nejsou smotané dohromady, nejsou špinavé, nattržené a uzly jsou v pořádku. Pokud *talit* jeden z těchto požadavků nesplňuje, je rituálně znehodnocen, a nesplňuje tudíž svůj úkol. Ačkoliv v *Šulchan aruch* se říká, že člověk by se měl oblékat skromně a nenápadně před Bohem, *talit* je jedna z mála součástí oděvu, která by měla být naopak co nejkrásnější.

יְיָ אֱלֹהֵינוּ — Pro sjednocení. Následující dva odstavce jsou někdy vynechávány, mají sloužit jako meditace před zahalením se do *talitu*. Sjednocením Jména Božního s Jeho Přítomností (*Sechina*) se myslí zpřítomnění Božích příkázání v podobě *talitu* – každý, kdo jej obléká, má na paměti, že nejenže plní příkázání Tóry, která se *talitu* týkají, ale v *cicit* naplňuje všech 613 příkázání Tóry.

יְיָ אֱלֹהֵינוּ — Sjednocení Jména. První polovina Jména Božního je tvořena písmeny *Jod a Hej*, symbolizující Soud, zatímco druhá polovina tvořená písmeny *Vav a Hej* symbolizují Milost. Spojením obou částí a vlastností Boží hypostaze, jež je přístupná lidské mysli, vznikne Boží Jméno. Toto přesvaté Jméno je zakázáno vyslovit, a to ze dvou důvodů: 1) podle staré tradice je jméno jednou z nejceněnějších věcí na světě – podle jména je možné usuzovat charakter a je možné i dotýcnou věc nebo člověka ovládat. To samozřejmě nemůžeme a nesmíme činit se Jménem Boha. Třetí příkázání z Desatera nám jasně říká: *Nevezmeš Jména Božního nadarmo*, vložit do nich Jméno Boží znamená znesvětit je; 2) Toto Jméno bylo vyslovováno pouze jednou za rok, a to veleknězem (*kohen ba-gadol*) v Nejsvětější Svatyni ve Svatém Chrámu v Jeruzalémě na *jom kipur*. Od doby, co byl Chrám zničen, se vyslovovat přestalo a abychoh Jméno nemohli zkomolit, bylo jeho vyslovování zcela zakázáno. Mnoho autorit se domnívá, že se tento zákaz vztahuje i na jednotlivé souhlásky, pokud následují za sebou, a proto zde píšeme písmeno *Hej* jako „Kej“.

מודה אני* לַפְּנֵיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיִם. שְׁהַחֲזַרְתָּ בִּי נִשְׁמָתִי בְּחַמְלָה. רַבָּה אַמּוּנָתְךָ:

Po probuzení si ruce umýváme takto: uchopíme nádobu na vodu se dvěma uchy do pravé ruky, předáme do levé a polijeme pravou ruku. Poté ji uchopíme do pravé ruky a polijeme levou. Tuto proceduru opakujeme, dokud není každá ruka polita třikrát. Poté říkáme:

ראשית חכמה יראת יהוה שכל טוב לכל עושיהם תהלתו עומדת לעד: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך. תורה תהא אמונת. ואל שדי בעזרת. ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים בלכם היום. לישועתך קויתי יהוה:

סדר לבישת ציצית

Když si oblékáme malý *talit* (*talit katan*), říkáme vestoje:

פָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצַנְנוּ עַל מִצְוֹת צִיצִית:

יְהִי רַצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. שְׁתֵּהא חֲשׂוּבָה מִצְוֹת צִיצִית לְפָנֶיךָ כְּאֵלוּ קִימַתִּיהָ בְּכֹל פְּרֻטִיָּה וְדִקְדּוּקִיָּה וְכִנּוּנִתִּיָּה. וְתִרְיָג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ. אֲמֹן סְלָה:

Před oblékáním *talit gadol* říkáme:

בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה. יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מַאֲד. הוֹד וְהַדָּר לְבִשְׁתִּי: עוֹטָה אֹר כְּשִׁלְמָה. נוֹטָה שְׁמִיִם בְּרִיעֵדָה:

לְשֵׁם יְחֻד* קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ. בְּדַחֲלוֹ וְרַחֲמוֹ. לִיְחֻד שְׁם* י"ה בּו"ה בְּיְחֻדָּא שְׁלִיִם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

Haškamat ha-boker / השכמת הבוקר

Haškamat ha-boker je část ranní modlitby (*šacharit*), kterou člověk odřikává doma krátce po probuzení, a není součástí synagogální bohoslužby. Společně s oddíly věnovanými oblékání talitu, pokládání *tfilin* a *Bircot ha-šachar* tvoří soubor biblických, mišnických a talmudických textů uspořádaných do podoby meditací a děkovných pozhánání.

מודה אני Děkují Ti. První modlitbou, kterou člověk pronášá ihned po probuzení, je modlitba *Mode ani*. Protože ji pronášáme ještě před umýváním rukou a očištěním, neobsahuje Boží Jméno.

לבישת ציצית / OBLEKÁNÍ TALITU

Příkaz o *ציצית* (trásních) na okrajích oděvu nacházíme v Nu 15:38: „Mluv k synům Izraele a řekni jim, ať si dělají trásně na rohy svých

oděvů po všechna pokolení a ať dají na trásně na rozích šňůrku barvy blankytné modří, a budete mít trásně a budete se na ně dívat, abyste si připomínali všechna příkázání Hospodina a abyste je činili, a nenásledovali jen své srdce a své oči, za nimiž smilnete.“ *Cicit* symbolizují 613 příkázání Tóry – číselná hodnota slova *cicit* je 600 (צ = 90, י = 10, צ = 90, י = 10, ת = 400) a každá z trásní má celkem osm pramenů, na kterých je pět uzlů (600 + 5 + 8 = 613).

Tento příkaz patří mezi tzv. časově vymezené, není potřeba je oblékat v noci (je řečeno: budete se na ně *dívat*) a také není požadováno po ženách, aby je oblékaly (neboť je řečeno: Mluv k *synům* Izraele). Trásně se připevňovaly k běžnému oděvu, který nosili muži v oblasti Blízkého východu po celá tisíciletí, k vlněnému pláští, hebrejsky *talit* (טלית). V pozdějších dobách, když náš národ začal být pronásledován, začalo být nebezpečné nosit *cicit* veřejně, neboť podle nich bylo možné rozoznat Židy od okolních národů. Plášť s trásněmi se proto začal oblékat pouze při modlitbě a časem se z něj stal ryze rituální předmět, modlitební plášť. V současné

Hle, halím své tělo do *cicit*, at je tak zahalena i má duše, mých dvě stě čtyřicet osm orgánů a tři sta šedesát pět svalů a šlach* do světla *cicit*, což se rovná číslu šest set třináct. Tak jako oblékám *talit* v tomto světě, kéž si zasloužím rabínský oděv a překrásný plášť ve světě, který přijde, v Gan Eden. Skrze přikázání *cicit* at je má duše a můj duch* a modlitba uchráněna od vnějších sil. At *talit* roztáhne nad nimi svá křídla a chrání je, jako orel chrání své hnízdo a mláďata. Kéž je micva *cicit* stejně důležitá před Svátým, budiž požehnán, jako bych v ní naplnil ve všech detailech, výkladech a záměrech šest set třináct přikázání, která na ní závisí. Amen, sela.

Požehnaný jsi Ty, Hospodine, Bože náš, Králi všehomíra, jenž jsi nás posvětil Svými příkazy a nařídil nám zahalit se v *cicit* (třásně).

Jak předrahe je Tvé milosrdenství, Bože! Synové lidští naleznou útočiště ve stínu Tvých křídel. At jsou nasyceni hojností Tvého domu, at jim je dopřáno pít z pramene Tvých radostí. Neboť u Tebe je pramen života, ve Tvém Světle spatříme světlo. Zachovej Svou milost těm, kteří Tě znají, a Svou spravedlnost těm, kteří jsou upřímného srdce.

POKLÁDÁNÍ TFILIN

Pro sjednocení* Svátého, budiž požehnan, a Jeho Přítomnosti v bázni a lásce, ke sjednocení Jména *jod – kej v vav – kej* v dokonalé jednotě ve jménu celého Izraele.

Hle, v pokládání *tfilin* spatřuji naplnění přikázání svého Stvořitele, jenž nám přikázal pokládat *tfilin*, jak je psáno v Jeho Tóře: „A uvážeš je jako znamení na ruku svou a budou páskou mezi očima tvýma“. A jsou to tyto čtyři části – „*Sema*“, „*Ve-haja im šamo'a*“, „*Kades*“ a „*Ve-haja ki jevi'acha*“ – v nichž je Jeho Jedinečnost a Jedinost, budiž požehnáno Jeho Jméno. A tak si připomínáme zázraky a divy, které učinil, když nás vyváděl z Egypta, a že toliko Jeho je síla a moc nad vším, co je nahoře a dole, aby činil dle Své vůle. Přikázal nám pokládat *tfilin* na ruku, abychom si připomínali „napřaženou paži“, a umístít je přímo proti srdci, aby podřídily všechny touhy a myšlenky našich srdcí Jemu, budiž požehnáno Jeho Jméno, a na hlavu, co nejbliže k mozku, aby duše společně s ostatními smysly byla podřízena službě Jemu, budiž požehnáno Jeho Jméno. Skrze micvu *tfilin*, at je mi dopřán dlouhý život, at jsem naplněn svatostí a svatými myšlenkami, bez náznaku hříchu nebo nespravedlnosti, a at nás nesvede zlé smýšlení, ani nepopouzí proti nám a nebrání nám sloužit Hospodinu, jak nám přikazuje touha našich srdcí. Buď vůle Tvá, Hospodine, Bože náš a Bože našich otců, že micva pokládání *tfilin*

poraženého rituálně správným způsobem. Řemínky se na paži i kolem hlavy omotávají tak, aby černá strana byla vždy navrchu. Pokud během modlitby zjistíte, že jsme je navázali chybně, musíme chybu ihned napravit a přitom znovu říct požehnaní, které říkáme při navazování.

starověku byla praxe taková, že nejzbožnější muži nosili *tfilin* celý den. Se zhoršující se situací Židů na Blízkém východě za vlády Řeků se od této praxe začalo upouštět a začaly být navazovány pouze na *šacharit*, eventuálně na *mincha*. Pokud se někdo modlí *šacharit* bez *tfilin* a *talitu*, modlitba není platná.

שמע — Šema. Úvodní slovo a zároveň označení pro vyznání vry „Slyš, Izrael!“ (Dt 6:4–9).

שמע והיה אם שמע — Ve-haja im šamo'a. Dosl. „A pokud budete opravdu poslušni mých příkazů, které vám dnes přikazuji“ (Dt 11:13–21).

קדש — Kadeš. Dosl. „Zasvěť Mi vše prvorozené“ (Ex 13:1–10).

והיה כי יביאך — Ve-haja ki jevi'acha. Dosl. „Až tě přivede Hospodin, tvůj Bůh, do země, kterou přísahal tvým otcům“ (Ex 13:11–16).

ורוע הנטייה — Napřaženou paži, kterou nás Bůh vyvedl z Egypta.

הריני מתעטף גופי בציצית. כן התעטף נשמתו ורמ"ח איברי ושס"ה גידי באור הציצית העולה תרני"ג. וכשם שאני מתכסה בטלית בעולם הזה. כך אצדק לחלוקת דרבנן. ולטלית נאה לעולם הבא בגן עדן. ועל ידי מצות ציצית. תנצל נפשי ורוחי ונשמתו ותפילתי מן החיצונים. והטלית יפרוש כנפיו עליהם. ויצילם כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף. ותהא חשובה מצות ציצית לפני הקדוש ברוך הוא. באלו קימתיה בכל פרטיה וקדוניה וכונותיה. ותני"ג מצות התלוים בה. אמן סלה:

ברוך אתה יהוה. אלהינו מלך העולם. אשר קדשנו במצותיו. וצונו להתעטף בציצית:

מה יקר חסדך אלהים. ובני אדם בצל כנפיה יחסינו: ירוגן מדישן ביתך ונחל עדניך תשקם: כי עמך מקור חיים. באורך נראה אור: משוף חסדך לידעיו וצדקתך לישרי לב:

סדר הנחת תפילין

לשם יחוד* קודשא בריך הוא ושכינתיה ברחילו ורחימו. ליהד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל:

הנני מכון בהנחת תפילין לקים מצות בוראי. שצונו להניח תפילין. כפתוב בתורתו וקשרתם לאות על ירך. והיו לטטפת בין עיניך. והם ארבע פרשיות אלו. שמע. והיה אם שמע. קדש. והיה כי יביאך. שיש בהם יחוד ואחדותו. יתברך שמו בעולם. ושנזכר נסים ונפלאות. שעשה עמנו בהוציאנו ממצרים. ואשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו: וצונו להניח על היד לזכרון ורוע הנטייה* ושהיא נגד הלב לשעבד בזה תאות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו. ועל הראש נגד המוח. שהנשמה שבמוחי עם שאר חושי וכחותי כלם יהיו משעבדים לעבודתו יתברך שמו: ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי להיות לי חיים ארכים ושפע קדש ומחשבות קדושות. בלי הרעור חטא ועון כלל. ושלא יפתנו ולא יתגרה בנו יצר הרע. ויניחנו לעבד את יהוה כאשר עם לבבנו. ויהי רצון מלפניך. יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתהא

— Mých dvě stě čtyřicet osm orgánů a tři sta šedesát pět svalů a šlach. Podle tradice číslo 248 označuje počet lidských údů a orgánů a zároveň i počet pozitivních příkazů Tóry (*micvot ase*) – každá část těla tak podle tradice volá „Ase“, „učini!“ Číslo 365 je počet záporných přikázání (*micvot lo-ta'ase*) a zároveň i počet dnů slunečního roku (každý den jsme varováni, abychom nečinili nic zakázaného). Součetem obou čísel je číslo 613.

— Má duše a můj duch. Ve skutečnosti tu jsou použita tři slova: *nefes*, *ruach* a *nešama*. *Ruach* (duch, dech, vítr) je životní silou, dechem života, jímž Bůh oživil prvního člověka. *Nefes* je duše vegetativní, společná lidem i zvířatům (někdy je tak

označováno i celé tělo, život nebo člověk jako takový) a *nešama* je duše lidská, myslící a uvažující, její nejvyšší forma.

הנחת תפילין / Pokládání Tfilin

Každý žid starší 13 let je povinen denně (mimo *šabat* a svátek) při ranní modlitbě nosit *tfilin*. Existují *tfilin* na ruku (*tfilin šel jad*) a *tfilin* na hlavu (*tfilin šel roš*). Každá z těchto dvou částí má čtverhranné pouzdro (*bajit*, dosl. dům) a řemínek (*recu'a*), kterým se pouzdro upevní na příslušné místo. V každém pouzdro se nacházejí uvedené čtyři odstavce Tóry s tím rozdílem, že v *šel jad* jsou napsány na jednom a v *šel roš* na čtyřech prouzcích pergamenu. Pouzdra i řemínky jsou na vnější straně černé, z kůže *košer* zvířete

bude stejně důležitá před Svatým, budiž požehnán, jako bych v ní naplnil ve všech detailech, výkladech a záměrech šest set třináct příkázání, která na ní závisí. Amen, sela.

Nejdříve uchopíme *tflin šel jad*, *bajit* se upevní na holou paži levé ruky tak, aby ve vší poloze byl přímo proti srdci a aby byl k němu lehce natočen. Levák si navazuje *tflin* na pravou ruku. Než se řemínek utáhne, říká se následující:

פּוֹזְהֵנָּךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ Požehnaný jsi Ty, Hospodine, Bože náš, Králi všehomíra, jenž jsi nás posvětil Svými příkázáními a nařídil nám pokládat *tflin*.

Pak se řemínek obtočí sedmkrát kolem předloktí a zbývající část řemíčku se prozatím ovine kolem dlaně.

Poté uchopíme *tflin šel roš*. Při pokládání *tflin šel roš* se říká:

פּוֹזְהֵנָּךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ Požehnaný jsi Ty, Hospodine, Bože náš, Králi všehomíra, jenž jsi nás posvětil Svými příkázáními a nařídil nám příkázání o *tflin*.

Požehnáno budiž jméno Jeho vznešeného království na věky věků!

זֶה מִשְׁמֵךְ עָלַי Ze Své moudrosti, Bože nejvyšší, dej mi napít, ze Svého porozumění dej mi porozumět, ve Své milosti buď ke mně velkorysý, Svou silou znič mé nepřátele a protivníky. Naplň nejlepším olejem sedm ramen memory, aby Tvá dobrota plynula ke všem Tvým stvořením. Otevíráš Svou ruku a sytíš touhu všech živých tvorů.

Poté se část řemíčku (*recu'a šel jad*) třikrát ovine kolem prostředníčku a prsteníčku, přičemž se říká následující:

Oz 2:21–22

זָסַנְבִּילָא זָסַנְבִּילָא Zasnoubil jsem si tebe navěky. Zasnoubil jsem si tě spravedlností a právem, milostí a slitováním. Zasnoubil jsem si tě věrností, abys poznala Hospodina.

Pokud někdo nemá obě části *tflin* nebo nemůže z nějakého důvodu použít obě části (např. zranění), použije jen jednu část; jsou-li to *tflin šel jad*, říká pouze požehnání *le-baniach*, jsou-li to však *šel roš*, říká obě požehnání. *Tflin* se navazují ráno, když se úplně rozednilo, jen o *Tiš'a be-av* se navazují při *mincha*. Truchlíci nenavazuje *tflin*, dokud zesnulý, za něhož drží smutek, není pohřben. *Tflin* se navazují vestoje a není dovoleno při tom mluvit, *tflin* také nesmí při navazování spadnout na zem. Pokud se tak stane, stejně jako v případě zjištění chyby je nutné *tflin* navázat znovu.

Ex 13:1–10

וַיְדַבֵּר A promluvil Hospodin k Mošemu řka: „Zasvěť Mi vše prvorozené,* cokoliv, co otvírá lůno mezi syny Izraele, jak z lidí, tak i z dobytka,* to je Mé.“ A řekl lidu: „Pamatujte na tento den, kdy jste vyšli z Egypta, z domu otroctví, neboť silnou rukou vás vyvedl Hospodin odtamtud, aniž by bylo sněženo cokoli kvašeného. Dnes vy vycházíte, v měsíci jara.* A až tě tedy uvede Hospodin do země Kena'anců, Chitejců, Emorejců, Chivejců a Jebusijců, kterou přísahal tvým otcům, aby ti ji dal, zemí oplývající mlékem a medem, a ty budeš vykonávat tuto službu v tento měsíc. Sedm dní budeš jíst nekvašené chleby,* sedmého dne bude slavnost Hospodinova. Nekvašené chleby budou jedy po sedm dní a nebude u tebe spatřeno nic kvašeného, ani ve tvých hranicích nebude spatřeno nic kvašeného. A budeš vypravovat svému synu

בְּחֹדֶשׁ הָאֲבִיב — V měsíci jara. První jarní měsíc je *nisan*. Tento měsíc musí vždy připadnout na začátek jara. Protože podle hebrejského lunárního kalendáře má rok pouze 354 dnů, měsíc *nisan* se tak každý rok posunuje směrem k zimě. Proto se sedmkrát za devatenáct let vkládá před *nisan* třináctý měsíc, druhý *adar* (*adar šeni*), aby *nisan* a s ním i *Pesach* mohl začít společně s jarem.

שֶׁבַע יָמִים תֹּאכֹל מַצֹּת — Sedm dní budeš jíst nekvašené chleby. Proto na *Pesach* pálíme *chamec* (kvašené) a jíme *maca*, nekvašený chléb, kterými se živili naši předkové na poušti, když nestihli dát vykvasit těsto na chléb a museli jej upéct z nevykvašeného těsta. Příkaz *jíst macot* se ovšem striktně aplikuje pouze na *Seder*, kdy je každý povinen sníst alespoň kousek *maca*.

חֲשׁוּבָה מְצֻוֹת הַנְּחָת תְּפִלִּין לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כָּאֱלוֹ קִיּוּמֵיךָ בְּכָל פְּרָטֵיךָ וְדִקְדוּקֵיךָ וְכַנּוּנֵיךָ וְתַרְוִ"ג מְצֻוֹת הַתְּלוּיִם בְּה. אָמֵן סֵלָה:

Nejdříve uchopíme *tflin šel jad*, *bajit* se upevní na holou paži levé ruky tak, aby ve vší poloze byl přímo proti srdci a aby byl k němu lehce natočen. Levák si navazuje *tflin* na pravou ruku. Než se řemínek utáhne, říká se následující:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַעֲנוּנוּ לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין:

Pak se řemínek obtočí sedmkrát kolem předloktí a zbývající část řemíčku se prozatím ovine kolem dlaně.

Poté uchopíme *tflin šel roš*. Při pokládání *tflin šel roš* se říká:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַעֲנוּנוּ עַל מְצֻוֹת תְּפִלִּין:

בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וּמְחַכְמֵךְ אֵל עַלְיוֹן תִּאְצִיל עָלַי. ומבינתך תבייני. ובחסדך תגדיל עלי. ובגבורתך תצמית אויבי וקמי. ושמן הטוב תריך על שבעה קני המנורה. להשפיע טובך לבריותיך. פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון:

Poté se část řemíčku (*recu'a šel jad*) třikrát ovine kolem prostředníčku a prsteníčku, přičemž se říká následující:

הושע ב:כא-כב

וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם: וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי בְצֹדֵךְ וּבְמִשְׁפַּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים: וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי בְאַמּוּנָה. וַיְדַעַתְךָ אֶת יְהוָה:

שמות י"א-

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: קִדַּשׁ לִי כֹל בְּכוֹר* פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִנְי יִשְׂרָאֵל בְּאֶדָם וּבַבְּהֵמָה* לִי הוּא: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם זִכֹּר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים. כִּי בְחֹזֶק יָד הוֹצֵיאָ יְהוָה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם. וְלֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ: הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים. בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב* וְהָיָה כִּי יָבִיֵאךָ יְהוָה אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִי וְהַיְבוּסִי. אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְתָת לָךְ. אֶרֶץ זַבַּת חֶלֶב וְדָבָשׁ. וְעַבְדְּתָ אֶת הָעַבְדָּה הַזֹּאת בְּחֹדֶשׁ הַזֶּה: שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכֹל מַצֹּת.* וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חַג לַיהוָה: מִצֻּוֹת יֵאָכֵל אֶת שְׁבַעַת הַיָּמִים. וְלֹא יֵרָאֶה לָּךְ חֶמֶץ וְלֹא יֵרָאֶה לָּךְ שְׂאֵר

„Zasvěť Mi vše prvorozené. Bůh „přeskočil“ obydlí Izraele v Egyptě, když pobíjel prvorozené Egypta. Proto mu bylo vše prvorozené mužského pohlaví zavazáno za svůj život. Prvorození měli být vyvoleni ke službě u Stanu setkávání a v Chrámě, ale po spáchání hříchu modloslužby se zlatým teletem o své vyvolení přišli a jejich místo zaujali potomci Aharonova (kněží – *kohanim*) a *levijim*, kteří zůstali Bohu věrní. I přesto je dodnes vše prvorozené považované za majetek Boha – první

plody, zvířata i lidé, kteří jsou vykupováni třicátého dne po svém narození.

Tak i z dobytka. Prvorozená zvířata byla dávána kněžím, aby byla obětována na oltáři Bohu. Tato zvířata nesměla mít žádnou fyzickou vadu. Pokud nebyla z nějakého důvodu hodna oběti, stala se majetkem *kohanim* a sloužila jako zdroj jejich obživy.

v ten den,* říká: „To je za to, co mi Hospodin učinil,* když jsem vycházel z Egypta.“ A bude ti znamením na tvé ruce a památkou mezi tvými očima, aby byla Tóra Hospodinova ve tvých ústech, neboť silnou rukou tě Hospodin vyvedl z Egypta. A budeš zachovávat toto ustanovení ve stanovený čas rok co rok.“

Ex 13:11–16

Až tě uvede Hospodin do země Kena'anců, jak přísahal tobě a tvým otcům, a dá ti ji, oddělíš vše, co otevírá lůno, pro Hospodina i každé mládě ze zvířat tvých otevírající lůno, vše pohlaví mužského je Hospodinovo. Každé prvorozené osle vykoupíš telátkem, kdybys nevykoupil, zlom mu vaz, každého prvorozeného člověka mezi syny svými vykoupíš. A když se tě tvůj syn příště zeptá: „Co je to?“, řekneš mu: „Silnou rukou nás Hospodin vyvedl z Egypta, z domu otroctví. Neboť když se zatvrdil faraón k našemu propuštění, pobil Hospodin vše prvorozené v zemi egyptské, od prvorozeného z lidí až do prvorozeného ze zvířat, proto já obětuji Hospodinu všechny samce otevírající lůno a všechny prvorozené ze svých synů vyplatím.“ A bude ti znamením na tvé ruce a páskou mezi tvými očima, aby byla Tóra Hospodinova ve tvých ústech, neboť silnou rukou tě Hospodin vyvedl z Egypta.

Při vstupu do synagogy se říká:

Jak dobré* jsou stany tvé, Ja'akove, příbytky tvé, Izraeli! A já pro hojné milosti Tvé přicházím do domu Tvého, klaním se ve Tvém Svatém Chrámu, v bázni před Tebou. Hospodine, já miluji pobyt v domě Tvém a místo, kde sídlí velebnost Tvá. A já se klaním a kořím, žehnám* před Hospodinem, jenž je mým Učinitelem. Modlím se k Tobě, Hospodine, ve vhodný čas. Bože, ve Své hojné milosti, odpověz mi pravdou Své spásy.

ADON OLAM

Pán všehomíra, jenž panoval	dříve, než bylo cokoli stvořeno.
Ve chvíli, kdy svou vůlí učinil vše,	tehdy byl nazván Jménem Svým – Král.
Až dokoná to všechno,	On, bázeň a strach budící, bude panovat sám, jediný.
On byl a je	a bude* ve Své nádheře.
On je Jeden a není žádný druhý,	aby mohl vládnout jako Jemu roven.
Bez počátku* a bez konce,	taková je Jeho moc a vláda.
On je můj Bůh a můj živý Spasitel	a Skála má v den soužení.
Můj prapor je a úkryt můj,	podíl v mém poháru v den prosebného volání.

אָדוֹן עוֹלָם / ADON OLAM

Autor tohoto *pijutu* (liturgické básně) Šlomo ibn Gabirol (*Avicbron*, 11. stol.) patří mezi nejslavnější židovské středověké básníky. Podobně jako mnoho dalších židovských velikánů jeho doby, žil ve Španělsku pod nadvládou Maurů. Období kulturního rozkvětu bylo ukončeno invazí křesťanských vojsk ze severu (*tzv. reconquista*), vyhánáním Arabů (Maurů) a vyvrcholilo vyhánáním Židů ze Španělska r. 1492. Zpívá se na tradiční melodii nejčastěji ráno, večer a také na závěr bohoslužby.

— On byl, a je. Hebrejštiny za normálních okolností nepoužívá sloveso být (*libjat*) ve formě particípie (z našeho pohledu v přítomném čase (*have*)), avšak zde je tento tvar použit, neboť Bůh je skutečná a věčná Přítomnost, která přesahuje hranice mezi minulostí a budoucností.

— Bez počátku. Tóra začíná slovy „Na počátku“, ale Bůh samotný je bez počátku, neboť již v prvním verši se o Ném hovoří jako o stávající dané realitě. Stejně tak je i bez konce - není nijak ohraničen v čase.

בְּכֹל גְבוּלְךָ: וְהַגְדַּת לְבִנְךָ בַּיּוֹם* הַהוּא לֵאמֹר. בְּעֵבוֹר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי* בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם: וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדְךָ וּלְזִכְרוֹן בֵּין עֵינַיִךְ. לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה בְּפִיךָ. כִּי בְיַד הַזּוֹקָה הוּצָאָךְ יְהוָה מִמִּצְרַיִם: וְשָׁמַרְתָּ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ. מִיָּמִים יְמִימָה:

שמות יגיא-טו

וְהָיָה כִּי יִבְאֶךָ יְהוָה אֶל אֶרֶץ הַכְּנָעַנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ וּלְאַבְתֶּיךָ. וּנְתַנָּה לְךָ: וְהֶעֱבַרְתָּ כָּל פֶּטֶר רֶחֶם לִיהוָה. וְכָל פֶּטֶר שֶׁגֵּר בְּהֵמָה אֲשֶׁר יְהִיָּה לְךָ הַזֹּכְרִים לִיהוָה: וְכָל פֶּטֶר חֲמור תִּפְדֶּה בִּשְׂהָ. וְאִם לֹא תִפְדֶּה וְעִרְפָּתוֹ. וְכָל בְּכוֹר אָדָם בְּבִנְיָךְ תִּפְדֶּה: וְהָיָה כִּי יִשְׁאַלְךָ בְּנֶךָ מָחָר לֵאמֹר מָה זֹאת. וְאָמַרְתָּ אֵלָיו. בְּחֹזֶק יָד הוּצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: וַיְהִי כִּי הִקְשָׁה פְרַעֲוֹה לְשַׁלַּחֵנוּ. וַיַּהַרֵּג יְהוָה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. מִבְּכוֹר אָדָם וְעַד בְּכוֹר בְּהֵמָה. עַל כֵּן אֲנִי זֹכֵר לִיהוָה כָּל פֶּטֶר רֶחֶם הַזֹּכְרִים וְכָל בְּכוֹר בְּנֵי אִפְדֶּה: וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה וּלְטוֹטְפַת בֵּין עֵינַיִךְ. כִּי בְחֹזֶק יָד הוּצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם:

Při vstupu do synagogy se říká:

מַה טָּבוֹ* אֱלֹהֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל: וְאֲנִי בָּרַב חֶסֶדְךָ אָבָא בֵיתְךָ אֲשֶׁתַּחֲוֶה אֶל הַיְכָל קֹדֶשְׁךָ בְּיִרְאַתְךָ: יְהוָה אֶהְבֵּתִי מֵעוֹן בֵּיתְךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ: וְאֲנִי אֲשֶׁתַּחֲוֶה וְאֶבְרַעָה אֶבְרַכָּה* לִפְנֵי יְהוָה עֲשֵׂי: וְאֲנִי תִפְלְתִי לְךָ יְהוָה עַת רְצוֹן אֱלֹהִים בָּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאָמַת יִשְׁעֶךָ:

אָדוֹן עוֹלָם

בְּטָרֵם כָּל יְצִיר נְבְרָא:	אָדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מְלַךְ.
אֲזִי מְלַךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:	לַעֲת נַעֲשֶׂה בְּחֻפְצוֹ כָּל.
לְבַדּוֹ יְמַלֵּךְ נוֹרָא:	וְאַחֲרֵי כִכְלוֹת הַכָּל.
וְהוּא יְהִיָּה* בְּתַפְאֲרָה:	וְהוּא הָיָה וְהוּא הוּוֹה.
לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה:	וְהוּא אָחַד וְאִין שְׁנֵי.
וְלוֹ הָעוֹז וְהַמְשַׁרָּה:	בְּלִי רְאשִׁית* בְּלִי תְכָלִית.
וְצוֹר חֲבָלִי בַּעַת צָרָה:	וְהוּא אֵלִי וְחַי גּוֹאֲלִי.
מְנַת כּוֹסֵי בַיּוֹם אֶקְרָא:	וְהוּא נְסִי וּמְנוֹס לִי.

— Budeš vypravovat v ten den. Na Pesach proto čteme z *Hagady* (dosl. vyprávění) – vyprávíme členům naší rodiny o zázraku vysvobození z otroctví.

— To je proto, co mi Hospodin učinil. I když se jedná o událost, ke které došlo před tisíci lety, vykoupení Izraele z Egypta má význam i pro nás, protože nás se bezprostředně týká a my jsme živými svědky toho, že události, o nichž nás učí Tóra, se opravdu staly. Proto říkáme „co mi Hospodin učinil“, a ne „co našim předkům Hospodin učinil“.

— Jak dobré. První verš této modlitby je převzatý z Bil'amova zlořečení Izraeli, které se změnilo v blahořečení (Nu 24:5).

— A já se klaním, kořím a žehnám. V tomto verši se odráží průběh uklánění při modlitbě. Při modlitbě nejprve sehneme hlavu, poté pokrčíme kolena a nakonec se pokloníme – v dřívějších dobách se při modlitbě padalo na zem a na kolena a uklánělo se až k zemi. Tyto tři úkony symbolizují úctu, pokoru ducha a pokoru těla před Stvořitelem.

Do Jeho rukou odevzdávám svou duši, když se probouzím i když jdu spát.
A když mě má duše opustí, se mnou je Hospodin, nebudu se bát.

JIGDAL

Budiž vyvýšen živý Bůh a pochválen! On je v čase svého Bytí neohraničen.
Je jen Jediný, není nikdo jako On, Jeho samojednost je nekonečná.
Nepodobá se tělu, vždyť žádné nemá, a co do svatosti nikdo se Mu nerovná.
Byl dříve než cokoli, co bylo stvořeno, je prvním, jeho počátek počátku nemá.
Hle, On je Pánem vesmíru i všeho stvoření, dává najevo Svou sílu a moc.
Pramen prorocství udělil těm mužům, které si vybral a vyvolil.
Ale nikdo jako Moše v Izraeli nepovstal, aby své vidění tak jasné zřel.
A zákon pravdy dal Bůh lidu Svému skrze proroka, věrného svému domu.
Bůh nezamění Svůj zákon za jiný, na věky věků jeho platnost trvá.
On prohlédne vše a zná naše tajemství, konec věcí už při jejich počátku zná.
Splácí zbožnému podle jeho zásluh a hříšníkovi oplatí podle jeho skutků.
Sešle nám na konci dnů Mesiáše, aby vykoupil ty, kdo v Jeho spásu doufají.
A mrtvé zase oživí Bůh v milosti Své, požehnáno buď vždy Jeho Jméno slavné!

ברוך Požehnaný jsi Ty, Hospodine, Bože náš, Králi všehomíra, jenž jsi nás posvětil Svými příkázáními a nařídil nám umývání rukou.*

ברוך Požehnaný jsi Ty, Hospodine, Bože náš, Králi všehomíra, jenž jsi utvořil člověka v moudrosti* a stvořil mu četné otvory a dutiny. Zjevno a známo je před trůnem Tvé slávy, že kdyby se otevřela jedna z nich anebo uzavřel se jeden z nich, nebylo by možno obstat a naživu zůstat před Tebou. Požehnaný jsi Ty, Hospodine, jenž uzdravuje tělo a divuplně tvoří.

אלהי Bože můj, duše, kterou jsi mi dal, je čistá.* Ty jsi ji stvořil, Ty jsi ji zformoval, Ty jsi mi ji vdechl a Ty ji opatruješ ve mně, a Ty si ji časem vezmeš ode mne, ale zase mi ji vrátíš v čase příštím. Dokud je duše ve mně, vzdávám díky Tobě, Hospodine, Bože můj a Bože otců mých, Mistře všech stvoření, Pane všech duší. Požehnaný jsi Ty, Hospodine, jenž navrátíš duše tělům mrtvých.

ברוך Požehnaný jsi Ty, Hospodine, Bože náš, Králi všehomíra, jenž jsi nás posvětil Svými příkazy a nám nařídil zabývat se slovy Tóry.* Učíň příjemnými, Hospodine, Bože náš, slova Zákona Svého v našich ústech a v ústech Svého lidu, domu Izraele,

ruku. Poté uchopíme umytou rukou nádobu za druhé ucho a očistíme tak i první ruku. Toto rituální umývání rukou s požehnáním vykonáváme vždy před a po jídle, po probuzení a po návštěvě hřbitova. Požehnání nefikáme, pokud si jdeme umýt ruce po použití toalety a nacházíme se ve stejné místnosti, jako toaleta.

אלהי יצר את האדם בחכמה — Jenž stvořil člověka v moudrosti. Tuto větu můžeme vyložit dvojím způsobem: 1) když Bůh stvořil člověka, dal mu dar moudrosti a 2) když Bůh stvořil člověka, použil Svou nejdokonalejší moudrost, aby se člověk stal završením všeho stvoření.

נשמה שנתת בי טהורה היא — Duše, kterou jsi mi dal, je čistá. Naše víra neuznává dědičný hřích ani učení o předurčenosti (predestinaci) člověka, což znamená, že lidstvo jako celek není zodpovědné za prvotní hřích, který spáchala Chava s Adamem v Gan Eden, jehož následkem se člověk stal smrtelným. Proto se člověk rodí čistý a hříchem neposkvrněný

לעסוק בדברי תורה — Nařídil nám zabývat se slovy Tóry. Je zakázáno studovat nebo číst pasáže z Tóry, pokud bychom předtím nepronesli toto požehnání.

בַּעַת אִישׁוֹן וְאַעֲיָרָה: בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחִי.
יְהוָה לִי וְלֹא אֵיֶרָא: וְעַם רוּחִי גֹיְתִי.

יגדל

יגדל אלהים חי וישתבח, נמצא ואין עת אל מציאותו.
אחד ואין יחיד ביחודו, נעלם וגם אין סוף לאחדותו.
אין לו דמות הגוף ואינו גוף, לא נערך אליו קדשתו.
קדמון לכל דבר אשר נברא, ראשון ואין ראשית לראשיתו.
הנו אדון עולם לכל נוצר, יורה גדלתו ומלכותו.
שפע נבואתו נתנו, אל אנשי סגלתו ותפארתו.
לא קם בישראל כמשה עוד, נביא ומביט את תמונתו.
תורת אמת נתן לעמו אל, על יד נביאו נאמן ביתו.
לא יחליף האל ולא ימיר דתו, לעולמים לזולתו.
צופה ויודע סתרינו, מביט לסוף דבר בקדמתו.
גומל לאיש חסד כמפעלו, נותן לרשע רע כרשעתו.
ישלח לקץ הימין משיחנו, לפדות מחבי קץ ישועתו.
מתים יחיה אל ברב חסדו, ברוך עדי עד שם תהלתו:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת ידים*:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר יצר את האדם בחכמה* וברא בו נקבים ונקבים חלולים חלולים. גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יפתח אחד מהם או יסתם אחד מהם אי אפשר להתקיים ולעמוד לפניך: ברוך אתה יהוה רופא כל בשר ומפליא לעשות:

אלהי נשמה שנתת בי טהורה היא* אתה בראתה. אתה יצרתה. אתה נפחתה בי. ואתה משמרה בקרבי. ואתה עתיד לטלה ממני. ולהחזירה בי לעתיד לבוא. כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי. רבון כל המעשים אדון כל הנשמות: ברוך אתה יהוה המחזיר נשמות לפגרים מתים:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה* והערב נא יהוה אלהינו את דברי תורתך בפינו

יגדל / JIGDAL

Adon olam na tradiční melodii při *šacharit* nebo na závěr bohoslužby.

Dosl. „budiž vyvýšen“. Základem tohoto chvalo zpěvu, někdy připisovanému Dani'elu ben Jehudovi z Říma (1. pol. 14. stol.), je třináct článků víry formulovaných *Rambamem*. Podobně jako v případě předchozího *Adon olam* je ústředním tématem oslava Jednosti Boha a chvála za Jeho mocné činy. Zpívá se podobně jako

נטילת ידים — Umývání rukou. Jedna z nejdůležitějších *micvot* a *brachot*, která slouží k rituálnímu a fyzickému očištění. Nádobu, kterou používáme k umývání rukou, musí mít dvě ucha – za jedno jí budeme brát nečistou (neumytou) rukou a polijeme třikrát druhou

Mír

שמ Uděl mír, dobro a požehnání, vládnost, milost a milosrdenství nám a celému Izraeli, Svému lidu. Požehnej, Otče náš, nám všem jako jednomu, ve světle Svě tváře, neboť ve světle Svě tváře jsi nám dal Hospodine, Bože náš, Zákon života a lásku ke ctnosti, a tak i spravedlnost a požehnání a milosrdenství a život a mír. a je dobré v Tvých očích žehnat celému Tvému lidu Izraele v každý čas a v každou hodinu Tvým mírem. Požehnaný jsi Ty, Hospodine, jenž žehnáš Svému lidu Izraele mírem.

Chazanovo opakování Amidy končí zde, při samostatné recitaci pokračujeme ještě následujícím odstavcem:

אלהי Bože můj, střež můj jazyk od zlého a mé rty před záłudnými řečmi. Vůči těm, kteří mi zlořečí, ať je má duše klidná a je ke všem jako prach. Otevři mé srdce Svou Tórou a má duše ať spěchá plnit Tvé příkazy. A všem těm, kteří zamýšlejí proti mně něco zlého, rychle zruš jejich záměry a zmař jejich úklady. Učiň to pro Svě Jméno, učiň to pro Svou pravici, učiň to pro Svou svatost, učiň to pro Svou Tóru, aby Tví milovaní byli zachráněni, pomoz Svou pravici a vyslyš mě. Kéž najdou u Tebe zalíbení výroky mých úst i myšlenky mého srdce, Hospodine, má Skálo, můj Vykupiteli. Ten, jenž zjednává mír na Svých výšinách, ať zjedná mír i nám a celému Izraeli a řekněte: Amen.

היה רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שיבנה בית המקדש במהרה במינינו. ותן חלקנו בתורתך: ושם נעבדך ביראה בימי עולם וכשנים קדמוניות: וערכה ליהוה מנחת יהודה וירושלים. בימי עולם וכשנים קדמוניות:

Během *Sukot* se zde říkají *Hoša'not* (s. 516). O jiných svátcích a na *šabat chol ha-mo'ed chazan* říká Celý kadiš a bohoslužba pokračuje *Musaf* pro *šabat* (s. 334). Na *chol ha-mo'ed Pesach* pokračujeme Celý kadiš na s. 96.

SVÁTEČNÍ BIRKAT KOHANIM BĚHEM OPAKOVÁNÍ AMIDY

אתה אף je naše prosba milá k Tobě a jako vzestupná oběť a jako obětování. Prosím, Milosrdný, navrať ve Svém hojném milosrdenství Svou přítomnost na Cijon, Svě město a řád Chrámové služby do Jeruzaléma. Kéž naše oči spatří Tvůj návrat na Cijon v milosrdenství, abychom Ti mohli sloužit s úctou jako za dávných dnů a let dřívějších.

Chazan: Požehnaný jsi Ty, Hospodine, neboť Tobě Jedinému sloužíme s bázní.

(Obec a *kohanim*: Amen)

מודים Děkujeme Tobě, jenž jsi Hospodin, náš Bůh a Bůh našich otců na věky věků. Jsi skála našich životů, štít naší spásy od pokolení do pokolení. Budeme Ti děkovat a hlásat Tvou chválu za naše životy, které byly dány do Tvých rukou, a za naše duše, které jsou Ti svěřeny, a za Tvé zázraky, které jsou s námi každý den, a za Tvé divy a dobrodiní v každé době, večer a ráno a v poledne. Dobrotivý, nechť Tvé milosrdenství nikdy nezná omezení, Slitovný, nechť Tvá milost neustane, odjakživa v Tebe doufáme.

MODIM DE-RABANAN

מודים Děkujeme Tobě, jenž jsi Hospodin, náš Bůh a Bůh našich otců, Bůh veškerého těla, náš stvořitel, stvořitel počátku. Požehnání a díky Tvému velikému a svatému Jménu za to, žeš nám dal život a žeš nás zachoval. Tak nám stále dávej život a zachovávej nás a shromáždí naše vyhnance v nádvouřích Svě svatyně, aby dodržovali Tvé zákony, činili Tvou vůli a sloužili Ti celým srdcem. A za to Ti děkujeme. Požehnaný je Bůh díky.

שים שלום טובה וברכה. חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך. ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך. כי באור פניך נתת לנו יהוה אלהינו תורת חיים ואהבת חסד. וצדקה וברכה ורחמים וחסד. וטוב בעיניך לברך את כל עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך: ברוך אתה יהוה. המברך את עמו ישראל בשלום:

Chazanovo opakování Amidy končí zde, při samostatné recitaci pokračujeme ještě následujícím odstavcem:

אלהי. נצר לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה. ולמקללי נפשי תדם. ונפשי כעפר לכל תהיה. פתח לבי בתורתך. ובמצותיך תרדה נפשי. וכל החושבים עלי רעה. מהרה הפך עצתם וקלקל מחשבתם: עשה למען שמך. עשה למען ימינך. עשה למען קדשתיך. עשה למען תורתך. למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך וענני: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך. יהוה צורי וגואלי: עשה שלום במרומוי. הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל. ואמרו אמן:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שיבנה בית המקדש במהרה במינינו. ותן חלקנו בתורתך: ושם נעבדך ביראה בימי עולם וכשנים קדמוניות: וערכה ליהוה מנחת יהודה וירושלים. בימי עולם וכשנים קדמוניות:

Během *Sukot* se zde říkají *Hoša'not* (s. 515). O jiných svátcích a na *šabat chol ha-mo'ed chazan* říká Celý kadiš a bohoslužba pokračuje *Musaf* pro *šabat* (s. 333). Na *chol ha-mo'ed Pesach* pokračujeme Celý kadiš na s. 95.

ברכת כהנים

ותערב לפניך עתירתנו בעולה וקרבן. אנא רחום. ברחמיך הרבים. השב שכנתך לציון עירך וסדר העבודה לירושלים. ותחיינה עינינו בשובך לציון ברחמים. ושם נעבדך ביראה בימי עולם וכשנים קדמוניות:

chazan – ברוך אתה יהוה. שאותך לברך ביראה נעבד: (אמן – *obec a kohanim*):

מודים דרבנו:

מודים אנחנו לך. שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו ועד. צור חיינו. מגן ישענו אתה הוא לדור ודור: נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך. ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נסיון שפכל יום עמנו. ועל נפלאותיך וטובותיך שפכל עת. ערב ובקר וצהרים: הטוב פי לא כלו רחמיך. והמרחם פי לא תמו חסדיך. מעולם קיינו לך:

מודים אנחנו לך. שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו ועד. צור חיינו. מגן ישענו אתה הוא לדור ודור: נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך. ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נסיון שפכל יום עמנו. ועל נפלאותיך וטובותיך שפכל עת. ערב ובקר וצהרים: הטוב פי לא כלו רחמיך. והמרחם פי לא תמו חסדיך. מעולם קיינו לך:

Za to všechno ať je požehnáno a vyvýšeno Tvé Jméno, Králi náš, stále, na věky věků.

Když *chazan* říká „A všechno živé“, *kobanim* říkají „Bud' vůle Tvá“

Všechno živé Ti vyjádří vděčnost, sela, a bude chválit upřímně Tvé Jméno, Bože naší spásy a pomoci, sela. Požehnaný jsi Hospodine, Tvé Jméno je „Dobrotivý“ a Tobě se sluší děkovat. (Obec a *kobanim*: Amen)

יְהי רַצוֹן בּוֹד' וְיָהי רַצוֹן Bud' vůle Tvá, Hospodine, Bože náš a Bože našich otců, že toto požehnání, které jsi nám přikázal udělovat Tvému lidu Izraele, bude plným požehnáním, že nebude v něm žádná překážka ani hřích od nynějška až navěky.

Chazan říká následující odstavce polohlasem, ale slovo „*kobanim*“ říká nahlas, jako symbolické předvolání *kobena*, aby požehnal lidem. V některých obcích všichni přítomní, kromě *kobanim*, odpovídají nahlas: „Tvým svatým lidem, jak je řečeno.“

בּוֹד' אֱלֹהֵינוּ Bože náš a Bože našich otců, požehnej nám trojím požehnáním v Tóře, která byla napsána rukou Mošeho, Tvého služebníka, které bylo řečeno Aharonem a jeho syny,

Kobanim, Tvým svatým lidem, jak je řečeno:

Kobanim:

בָּרוּךְ Požehnaný jsi Ty, Hospodine, Bože náš, Králi všehomíra, jenž jsi nás posvětil svatostí Aharona a přikázal nám žehnat Svému lidu, Izraeli s láskou. (Obec: Amen)

Tučně vytištěný text říká nahlas *kobanim*, obec potichu recituje „Pane všehomíra“:

Ať ti požehná	Kéž požehná tobě Hospodin z Cijonu; Ten, jenž činí nebesa i zemi.
Hospodin	Hospodine, Pane náš, jak mocné je Tvé Jméno na celé zemi!
a chrání tě.	Ochraňuj mě, Bože, u Tebe hledám útočiště!

עוֹלָם רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם Pane všehomíra, jsem Tvůj a mé sny jsou Tvé. Snil jsem sen, ale nevím, co znamená. Bud' vůle Tvá, Hospodine, Bože náš a Bože mých otců, že všechny mé sny, které se týkají mě a Izraele, budou dobré, ty, co jsem snil o sobě, ty, co jsem snil o jiných a ty, které jiní snili o mně. Jestliže jsou dobré, posilni je, opevni je, nech je navěky ve mně jako sny spravedlivého Josefa. Ale pokud vyžadují uzdravení, uzdrav je jako Chizkiju, krále judského, z jeho nemoci, jako Mirjam prorokyni z jejích strastí, jako Na'amana z jeho strážní, jako vody Mara skrze ruku Mošeho, našeho učitele, a jako vody Jericha skrze ruku Eliši. A tak, jako jsi změnil prokletí zlého Bil'ama z prokletí v požehnání, tak změň všechny mé sny, které se týkají mě a celého Izraele k dobru. Kéž mě chráníš, kéž jsi mi milostivý, kéž mě přijmeš. Amen.

Ať rozjasní	Bůh ať je nám milostivý a požehná nám, ať nám ozáří Svou tvář, sela.
Hospodin	Hospodin, Hospodin! Bůh slitovný a milostivý, shovívavý v hněvu, štědrý v milosti a pravdě.

וְעַל כָּלָם יִתְבָּרַךְ וַיִּתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמֵךְ מִלְּפָנֶיךָ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

Když *chazan* říká „וכל החיים“, *kobanim* říkají „יהי רצון“

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה. וַיְהִי לָלוּ וַיִּבְרְכוּ אֶת שְׁמֵךְ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת לְעוֹלָם כִּי טוֹב. הָאֵל יִשְׁוּעַתָּנוּ וְעֲזָרְתָנוּ סֵלָה. הָאֵל הַטּוֹב: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַטּוֹב שְׁמֵךְ וְלִךְ נָא לְהַדוֹת: (אמן: – obec a *kobanim*)

יְהי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׁתֵּהא הַבְּרָכָה הַזֹּאת (לכּהנים שְׁצוּיָתָנוּ) (לקהל שְׁצוּיָת) לְבָרַךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. בְּרָכָה שְׁלֵמָה. וְלֹא יְהִיה בָּהּ שׁוּם מְכֻשׁוֹל וְעוֹן. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

Chazan říká následující odstavce polohlasem, ale slovo „כּהנים“ říká nahlas, jako symbolické předvolání *kobena*, aby požehnal lidem. V některých obcích všichni přítomní, kromě *kobanim*, odpovídají nahlas: „כּאמור, עם קדוּשָׁךְ.“

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. בָּרַכְנוּ בְּבָרְכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עֲבָדְךָ. הָאֲמוּרָה מִפִּי אֶהְרֵן וּבְנָיו

כּהנים עם קדוּשָׁךְ. כּאמור

Kobanim:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלִךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּקִדְּשָׁתוֹ שֶׁל אֶהְרֵן וּצְנוּנוּ לְבָרַךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה: (אמן: – obec)

Tučně vytištěný text říká nahlas *kobanim*, obec potichu recituje „Pane všehomíra“:

יְבָרְכֶךָ	יְבָרְכֶךָ יְהוָה מִצִּיּוֹן עוֹשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ:
יְהוָה	יְהוָה אֲדוֹנֵינוּ, מִה אֲדִיר שְׁמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ:
וַיִּשְׁמְרֶךָ:	שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְּךָ:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי שֶׁלְךָ וְחַלּוּמוֹתֵי שֶׁלְךָ. חַלּוּם חֲלַמְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא. יְהי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שִׂיְהִי כָל חֲלּוּמוֹתַי עֲלֵי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה, בֵּין שְׁחֲלַמְתִּי עַל עַצְמִי, וּבֵין שְׁחֲלַמְתִּי עַל אַחֵרִים, וּבֵין שְׁחֲלַמְתִּי אַחֵרִים עָלַי. אִם טוֹבוּבִים הֵם, חֲזַקֵם וְאַמְצֵם, וַיִּתְקַיְמוּ בִּי וּבְכֵם, כְּחֲלּוּמוֹתַי שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק. וְאִם צָרִיכִים רְפוּאָה, רְפְּאֵם, כְּחֻזְקֵהוּ מְלִךְ יְהוּדָה מְחֵלֵיו, וּכְמַרְיָם הַנְּבִיאָה מְצַרְעָתָהּ, וּכְנֻעַמְזָן מְצַרְעָתוֹ, וּכְמִי מְרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּכְמִי יְרִיחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע. וְכִשֶּׁם שֶׁהַפֶּתַח אֶת קָלְלַת בַּלְעָם הִרְשַׁע מְקַלְלָה לְבָרְכָה, כֵּן תִּהְפּוּךָ כָּל חֲלּוּמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִחַנְּנֵנִי וְתִרְצַנֵּנִי אָמֵן.

יְאֵר	אֱלֹהִים יְחַנְּנוּ וַיִּבְרְכְנוּ. יְאֵר פָּנָיו אֶתְנוּ סֵלָה:
יְהוָה	יְהוָה יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אָרַךְ אֲפָיִם וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת:

Svou tvář	Svou tvář obrať ke mně a buď mi milostiv, jsem osamělý, poníženy.
k tobě	K Tobě, Hospodine, svou duši pozvedám.
a je ti milostivý.	Hle, jako oči služebníků k ruce pánů jejich, jako oči služky k ruce paní její, tak naše oči k Hospodinu, našemu Bohu, vzhlížejí, až dokud se neslituje.

עֲלֹם רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם Pane všehomíra, jsem Tvůj a mé sny jsou Tvé. Snil jsem sen, ale nevím, co znamená. Buď vůle Tvá, Hospodine, Bože náš a Bože mých otců, že všechny mé sny, které se týkají mě a Izraele, budou dobré, ty, co jsem snil o sobě, ty, co jsem snil o jiných a ty, které jiní snili o mně. Jestliže jsou dobré, posilni je, opevni je, nech je navěky ve mně jako sny spravedlivého Josefa. Ale pokud vyžadují uzdravení, uzdrav je jako Chizkiju, krále judského, z jeho nemoci, jako Mirjam prorokyni z jejích strastí, jako Na'amana z jeho strážní, jako vody Mara skrze ruku Mošeho, našeho učitele, a jako vody Jericha skrze ruku Eliši. A tak, jako jsi změnil prokletí zlého Bil'ama z prokletí v požehnání, tak změň všechny mé sny, které se týkají mě a celého Izraele k dobru. Kéž mě chráníš, kéž jsi mi milostivý, kéž mě přijmeš. Amen.

Ať obrátí	Obdrží požehnání od Hospodina a spravedlnost od Boha, své spásy. Tak najdeš milost a uznání v očích Boha i člověka.
Hospodin	Hospodine, smiluj se nad námi, v Tebe doufáme! Buď jejich paží při rozbřesku i naší spásou v čase soužení.
Svou tvář	Neskrývej přede mnou Svou tvář v den mého soužení, nakloň ke mně Své ucho, v den, kdy volám, pospěš, odpověz mi.
k tobě	Pozvedám své oči k Tobě, jenž v nebesích trůníš.
a obdaří	Vloží Mé Jméno na děti Izraele a Já jim požehnám.
tě	Tvá, Hospodine, je velikost, síla, krása, věčnost a sláva, i vše na nebesích i na zemi. Tvé, Hospodine je království, Ty jsi vyvýšen nade vším jako hlava.
pokojem.	Mír, mír dalekému a blízkému, řekl Hospodin, vyléčím jej.

יְהִי רָצוֹן Buď vůle Tvá Hospodine, Bože můj a Bože mých otců, že učiníš díky Svě svatě laskavosti a velikosti Svého slitování, které se dotýká a kvůli svatosti Tvého Jména, velikého mocného a hrozného, složeného z dvaceti dvou písmen, která pochází z veršů kněžského požehnání, vyřčeného Aharonem a jeho syny, Tvým svatým lidem, že jsi blízko mě, když k Tobě volám, že nasloucháš mé modlitbě, mé prosbě a mému nářku po všechny časy, tak jako jsi naslouchal nářku Ja'akova, Tvého dokonalého, jenž je zván „mužem bezúhonným“. A at' udělíš mě a všem duším mého domova naše pokrmy a nasycení, štědře a ne zřídka,

פָּנָיו
פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי, כִּי יָחִיד וְעֵינֵי אָנֹכִי:
אֵלָיךְ
אֵלָיךְ. אֵלָיךְ יְהוָה נִפְשִׁי אֲשָׂא:

וַיְחַנְּנֵהוּ:
הִנֵּה כְּעֵינֵי עֶבְדִים אֶל יָד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יָד גְּבוּרָתָהּ, כִּן עֵינֵינוּ אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַד שְׂחַנְּנוּ:

רבונו של עולם, אני שלך וכלומותי שלך. הלוים כלמותי ואיני יודע מה הוא. יהי רצון מלפניך, יהוה אלהי ואלהי אבותי, שיהיו כל הלומותי עלי ועל כל ישראל לטובה, בין שהלמתי על עצמי, ובין שהלמתי על אחרים, ובין שהלמנו אחרים עלי. אם טובים הם, חוקם ואמצם, ויתקיימו בי ובהם, כהלומותיו של יוסף הצדיק. ואם צריכים רפואה, רפאם, כחוקיהו מלך יהודה מחליו, וכמרים הנביאה מצרעתה, וכנעמן מצרעתו, וכמי מרה על ידי משה רבנו, וכמי ירחו על ידי אלישע. וכשם שהפכת את קללת בלעם הרשע מקללה לברכה, כן תהפוך כל הלומותי עלי ועל כל ישראל לטובה, ותשמרני ותחנני ותראני. אמן.

יִשְׂא
יִשְׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה, וַצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ. וּמִצָּא חֵן וְשִׁכַל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

יְהוָה
יְהוָה חַנּוּן לֵךְ קוֹיֵנוּ, הִנֵּה זְרוּעַם לְבִקְרִים, אַף שְׁוַעַתְנוּ בְּעַת צָרָה:

פָּנָיו
אֵל תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מִמּוֹנֵי בַיּוֹם צַר לִי, הִטָּה אֵלַי אָזְנוֹךָ, בַּיּוֹם אֲקָרָא מִהָרַ עֲנֵנִי:

אֵלָיךְ
אֵלָיךְ נִשְׂאֵתִי אֶת עֵינֵי, הַיּוֹשֵׁבִי בַשָּׁמַיִם:

וַיִּשֶׂם
וַשְׁמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנֹכִי אֲבָרְכֶם:

לֵךְ
לֵךְ יְהוָה הַגְדֵּלָה וְהַגְבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹדָה, כִּי כָל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֵךְ יְהוָה הַמַּמְלָכָה וְהַמְתַּנְשֵׂא, לְכָל לְרֹאשׁ:

שְׁלוֹם:
שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק, וְלִקְרוֹב אָמֵר יְהוָה וּרְפָאתָיו:

יהי רצון מלפניך, יהוה אלהי ואלהי אבותי, שתעשה למען קדשת חסדיך וגדל רחמיך הפשוטים, ולמען טהרת שמך הגדול הגבור והנורא, בן עשרים ושתים אותיות היוצאים מן הפסוקים של ברכת כהנים האמורה מפני אהרן ובניו עם קדושה. שתהיה קרוב לי בקראי לך, ותשמע תפילתי נאקתי ואנקתי תמיד, כשם ששמעת אנקת יעקב תמימך הנקרא איש תם. ותתן לי ולכל נפשות ביתי